

Αναμνήσεις ενός προσκυνητή από τον αείμνηστο Γέρ. Γεώργιο Καψάνη (Μιχάλ Ντβορζάτσεκ)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Ο αρχιμανδρίτης Γεώργιος (Καψάνης), προηγούμενος της Μονής του Οσίου Γρηγορίου του Αγίου Όρους, εκοιμήθη μετά από μακροχρόνιες επιπλοκές της υγείας του κατά την εορτή της Γεννήσεως της Εκκλησίας της Καινής Διαθήκης, δηλαδή την ημέρα της Αγίας Πεντηκοστής. Ο Μητροπολίτης Λαρίσης Ιγνάτιος, πνευματικό τέκνο του αρχιμ. Γεωργίου, που ήταν παρών κατά την ακολουθία της κηδείας του, με συγκίνηση στο πρόσωπό του πρόφερε αυτές τις αξιομνημόνευτες λέξεις: «Πού πας Γέροντά μας, εσύ που ήσουν η παρηγοριά του λαού, ο υπέρμαχος της πίστεως και του πνευματικού αγώνος»; Πολλοί, που γνωρίζουν προσωπικά τον Γέροντα Γεώργιο αντιλαμβάνονται ότι ο χρόνος της αναχωρήσεώς του από την επίγεια ζωή κατά την Πεντηκοστή, δεν είναι τυχαίο γεγονός. Ειδικά όταν, γνωρίζοντας ότι η πνευματική, ποιμαντική και συγγραφική του δραστηριότητα, ήταν πάντοτε γεμάτη με μια ιδιαίτερη αγάπη για την Αγία Εκκλησία, για την «κοινωνία θεώσεως» που αγαπούσε τόσο πολύ και την οποία υπηρετούσε με ζήλο

με μεγάλη αυτοθυσία για ολόκληρή του τη ζωή.

Ποιός ήταν πράγματι ο αρχιμανδρίτης Γεώργιος; Είναι αλήθεια ότι ποτέ δεν μιλούσε για την προσωπική του ζωή και αν το έκανε το έκανε με μεγάλη απροθυμία. Ήταν ο αληθινός μοναχός, ο οποίος άφησε τα πάντα για να κερδίσει τον πολύτιμον μαργαρίτην που είναι ο Χριστός. Τω όντι συνήθιζε να λέγει: «Αν είσαι με τον Χριστόν, το καθετί είναι ωραίο, οπουδήποτε ευρίσκεσαι, απλά παντού, στην Αθήνα, στη Θεσσαλονίκη, στο Άγιον Όρος».

Η ζωή του μοναχού είναι σε μεγάλο βαθμό ένα μυστήριο. Είναι αληθινό ότι στα μάτια του κόσμου και του κοινού η μυστική, σιωπηλή μοναστική ζωή παραμένει για τους περισσότερους από εμάς κρυμμένη και ίσως γι' αυτό ακατάληπτη. Έτσι ο κόσμος μας θεωρεί το μοναχισμό, και ειδικά την ιεραποστολική του δραστηριότητα, συχνά άχρηστη και πολύ ασήμαντη. Ο αρχιμ. Γεώργιος εντούτοις γνώριζε ότι η ζωή του μοναχού «κέκρυπται συν τω Χριστώ εν τω Θεώ.... και φανερωθήσεται εν δόξη... όταν ο Χριστός φανερωθή» (Κολ. γ' 3-4). Εκείνοι που είχαν την τύχη και την ευκαιρία να περάσουν έστω λίγες μέρες σε πραγματική κοινοβιακή κοινότητα, που σήμερα υφίσταται στο Άγιον Όρος του Άθωνος, γνωρίζουν ότι η χάρις φέρνει τήν αμοιβαία αγάπη μεταξύ των αδελφών και πως αυτή η αγάπη του Θεού που παράγεται από τους αληθινούς οπαδούς και μαθητές του Χριστού ήταν ικανή να εξυψώσει και να καταπραύνει κάθε ανθρώπινη ψυχή που

ζητούσε πνευματική παρηγορία. Οποιοσδήποτε είχε ποτέ την εμπειρία τέτοιας καταστάσεως ομολογεί ότι αισθάνθηκε σαν να ζούσε ανάμεσα σε αγγέλους... Μαθαίνοντας καλά τις διαφορετικές δυνατότητες και συνθήκες για την πνευματική ζωή των λαϊκών και των μοναχών, ο αρχιμ. Γεώργιος ήταν πλήρως ενήμερος του γεγονότος ότι οι Χριστιανοί στον κόσμο δεν μπορούν να εφαρμόσουν τις πρακτικές απαιτήσεις των προκλήσεων του Ευαγγελίου στην ίδια έκταση όπως ζούν οι μοναχοί, αλλά ότι αυτοί πρέπει να ζούν σύμφωνα με το πνεύμα και τα κριτήρια της μοναστικής κοινότητας που θα τους βοηθήσουν να διατηρήσουν την εσωτερική τους ενότητα και αρμονία σ' ένα κόσμο διεσπασμένο κοινωνικά και γεμάτο με ανησυχία και καταιγίδες. Ενίοτε μπορούν κάποιοι εκκοσμηκευμένοι άνθρωποι να θεωρούν ότι το μοναστήρι δεν είναι τίποτε άλλο παρά ο τάφος του ανθρώπου που ήλθε να ζήσει σ' αυτό. Είναι ταυτοχρόνως αληθινό και ταυτόχρονα μή αληθές. Ο μοναχός πορεύεται σε εθελούσιο θάνατο, ώστε μέσω του να κερδίσει την αιώνια ζωή. Από την προοπτική του μοναχισμού η ζωή στο μοναστήρι δεν είναι τίποτε άλλο παρά ζωηφόρος τάφος. Ο τάφος εδώ αποβαίνει το λίκνο της νέας ζωής. «Ο μοναχός πεθαίνει για να ζήσει» όπως αναφέρει ο αρχιμ. Γεώργιος. Ο κόσμος που βλέπει μόνο το θάνατο του μοναχού αλλά όχι και την ανάστασή του για την βασιλεία του Θεού, βεβαίως δεν μπορεί ποτέ να καταλάβει ή να αναγνωρίσει οποιοδήποτε κοινωνικό ρόλο στο μοναχισμό. Λοιπόν, κατά την γνώμη του κόσμου, ποιό ρόλο μπορεί να παίξει η ζωή του μοναχού στη σύγχρονη κοινωνία, αν αποφάσισε να πεθάνει για τον κόσμο αυτό;

Για τον πιστό χριστιανό (άνδρα και γυναίκα) οι μοναχοί έχουν μεγάλη και όντως ιδιαίτερη σημασία. Είναι οι μάρτυρες του σταυρωθέντος και αναστάντος Κυρίου. Ο μοναχός πεθαίνει, λόγω αυτής της μαρτυρίας, σε όλες τις φανταστικές απολαύσεις που προσφέρει ο κόσμος. Προτιμά την ενότητα με το Σωτήρα, που δεν μπορεί να αντικατασταθεί από οτιδήποτε στον κόσμο αυτό. Η αφοσίωσή του κι η φλογερή χριστιανική του επιθυμία φέρει τη μαρτυρία όλων όσα κάνουν τον μοναχό να είναι μοναχός: «το ράσο του, σύμβολο του σταυρού, το σκοτεινό χρώμα του μοναχικού ράσου, ο τρόπος που περπατά, ο τρόπος που σκέφτεται, ο αυστηρός ασκητισμός, η υπακοή και μεταξύ άλλων η επιθυμία του να μιμηθεί τους αγγέλους», σε συντομία το κάθε τι που ανταποκρίνεται στην τέλεια κλήση του Ευαγγελίου που διακηρύχθηκε από τον Σωτήρα μας. Αυτά είναι τα λόγια του αρχιμ. π. Γεωργίου, μεγάλης αυθεντίας και εμπειρογνώμονος για την πνευματική ζωή και αξέχαστου ανακαινιστού του μοναχισμού του Αγίου Όρους στο τέλος του 20ού και στις αρχές του 21ου αιώνας.

(συνεχίζεται)